

berørt heraf. Af saadanne har vi her i Landet 176, hvoraf 155 paa Øerne og 21 i Jylland, og hvad Brugsformen for disse Ejendomme angaar, er det i Øjeblikket saaledes, at 39 er bortfæstet, 54 bortforpagtet og 70 bortlejet, medens 13 er Tjenestebrug. Der findes ingen Regler for, hvordan disse Ejendomme skal gives i Brug, og de kan altsaa meget vel lejes ud paa et Aar eller to, ganske som man vil. Det samme gælder Gaarde.

Jeg har tidligere nævnt, at man maa ske kunde enes om, at Brugsforholdet vedrørende disse Ejendomme ikke maatte være kortere end 8 Aar, thi hele Begrundelsen for at fastsætte et længere Lejemaal for Husene, var den, at vedkommende Brugere ikke kunde være tjent med at anskaffe Besætning o. s. v. og saa at kunne opsiges med et halvt Aars Varsel, men at de burde have Ret til at høste Frugterne af deres Arbejde derved, at Brugsforholdet strakte sig over et længere Aaremaal. Jeg kunde derfor tænke mig, at man under Lovforslagets videre Behandling overvejede disse Spørgsmaal baade vedrørende de større og de mindre Gaarde.

Dernæst er der indført en Bestemmelse i Lovforslaget om, at Huse under en $\frac{1}{2}$ ha i visse Tilfælde ogsaa kan behandles som Husmandsbrug, altsaa som Landbrugshuse. Jeg forstaaer overhovedet ikke rigtig, at man kan regne dem for Husmandsbrug eller overhovedet for Landbrugshuse. Det har jeg aldrig tænkt mig, at man kunde gøre med Huse paa under en $\frac{1}{2}$ ha. En saadan Ejendom er i hvert Fald intet Landbrug. Jeg kan ikke se, at det gør nogen Forskel, om det er en Landarbejder eller f. Eks. en Landhaandværker, der har faaet et saadant Hus, det bliver i alle Tilfælde lige meget og lige lidt Landbrug.

Men som sagt, Hovedsagen er den, at vi fra vor Side ikke vil kunne medvirke til saaledes at baandlægge Ejendomme. Det kan jo senere overvejes i et Udvalg, hvor stor en Maksimumsafgift der maa tages af saadanne Huse, for hvilke Lejemaalet udløber den 1. April 1927, idet Lejemaalet kan opsiges med et Aars Varsel til denne Dato. Da vi vedtog Loven af 30. Juni 1919, der fastsatte en Maksimumsafgift for disse Lejhuse, var min Begrundelse for at gaa med dertil den, at saalænge Husene lejedes ud, skulde Ejeren kun have en mindre Indtægt af disse Huse, saaledes at han kunde faa større Fortjeneste ved at sælge dem. Der skulde heri ligge en indirekte Opfordring for Ejeren til at sælge Husene.

Jeg er tilbøjelig til at tro, at det kunde

overvejes, hvorvidt man skulde opretholde Bestemmelsen om denne Maksimumsafgift for Lejhuse. Men jeg har min stærke Tvivl om det rigtige i at baandlægge Husene for Brugerens Slægt. Jeg har tidligere givet Udtryk for, at det højeste, der overhovedet kunde være Tale om, var at bestemme, at et virkeligt Landbrugshus eller en mindre Gaard skulde kunne gives i Brug for Livstid. Men jeg indser, at der er store Vanskeligheder ved at gaa saa vidt, thi man vilde faktisk derved berøve Ejeren den fri Dispositionsrret over Ejendommen. Hvis man kunde enes om at fastsætte en Maksimumsafgift som den nuværende for Husenes Vedkommende og indføre en Ændring gaaende ud paa, at mindre Gaarde ikke maatte gives i Brug for kortere Aaremaal end 8 Aar, var det ganske sikkert alt det, der var Trang til, og som med Rimelighed kunde kræves, og paa det Grundlag skal vi være villige til at overveje Spørgsmaalet nærmere i et Udvalg.

Ulrich: Det foreliggende Lovforslag tilsigter at indføre en Særlovgivning for to Kategorier af Landejendomme, nemlig forhenværende Fæsteejendomme, som Lovgivningen tidligere udtrykkelig har overgivet til fri Raadighed som Hovedgaardsjord for derigennem at fremme enten Hoveiets Afløsning eller Fæstets Overgang til fri Eje, altsaa de saakaldte Tiedegaarde, og som den anden Kategori de i Loven af 30. Juni 1919 omhandlede Lejhuse paa Landet. Vi fra vor Side maa imidlertid finde, at der er mange andre baade Leje- og Forpagningsforhold end de her i Loven omhandlede vedrørende saavel smaa som større Brug, og at det alene af den Grund vilde være meningsløst at særlovgive for disse to Kategorier af Ejendomme.

Endvidere maa vi mene, at en Lovgivning, der sætter Straf for en god Handling, vil altid være en daarlig Lovgivning, og ved det her foreslaede vil man jo straffe Ejere af Ejendomme, som har benyttet deres Dispositionsfrihed med Hensyn til disse Ejendomme paa human Maade ved i Stedet for at inddrage Gaardene under Hovedgaarden at lade dem vedblive at være mindre Ejendomme og leje eller forpagte dem ud. Man straffede dem saamænd haardt nok ved Fæstelovgivningen, for da forbød man at inddrage Ejendomme, som ikke allerede var inddraget. Man paa bød ved Fæsteloven, at de vedblivende skulde drives som selvstændige. Nu vil man yderligere fastsætte, at Ejerne skal være afskaaret fra at disponere over dem